

نورالبروری

جل : 1 Say : 11 5 Nisan 1328
نوركلرك فاندمنه جالشبر
اون بش كونده بر چيقار

موزئول مائى اليوم موجوددر ، و بو ملت اوزماندنبرى اصلا اكسىلمه مش
بالعكس آرتمشدر ...

— بىتى . —

آق موره ارغلى يوسف

معمارلىق

بر تورك آقروپولى

آوروپاىك اك بويوك آثار عتيقه متخصصلى طرفدن ۱۹۰۷ سنه سنده
نشر اولونمغه باشلامان « تاريخ معمارى » نام مجموعه نك ايلك نسخه سنده كى
برنجى مقاله بر تورك آقروپولنك توصيف وتصويرينه حصر ايديلمشدى .
مقاله ده قونيه نك تاريخى تپه سى اوزرنده واقع سلطان علاء الدين سرايى آثار
باقى سندن اولان بر كوشك عايد معلومات و يريليركن ، بو كى قيمتدار اثرلر
محافظه ايديلمه مسندن طولاي آثار عتيقه علمانسك تاسفلى حتى تأثرلى
اعلان ايديلىوردى . فى الحقيقه ، بر زمانلر ممالك اسلاميه نك علما و فضلا سيله
ارباب صنعتك اجتماعكاهى اولان ، مدرسه لرى و كتبخانه لرى ، جامع لرى و سائر
مبانى عاليه سيله دنياىك برنجى درجه ده مدنى وزنكين شهرلرندن معدود بولونان
قونيه نك اشبو تپه سى اوزه رنده كى بويوك و مزين سراي ، جامع و تربلريله
آثار معماريه اسلاميه نك اك كوزلارندن واك قيمتدارلرندن ايدي . بو خارق العاده
اثر ك دست تخرىبدن قورتوله بيلن قسى قونيه اووه سنه ناظر و طيش قابولرى
يازىل چينيلرله سوسله نمش بر كوشك ايدي . بو كوشكك اوكنده مزين طوغله
دستكلر اوزرينه دائراً اناشا اولونمش بر كزىنى يري واردى .

اون ايكى سنه اول قونيه ده تدقيقات معماريه ايله مشغول بولونديغم ائشاده ،
اوزمان هنوز موجود اولان بو قيمتدار خرابه نك محافظه سى لازمكلىكنى ، يول
ويا خود بنا يالمق ايجون تملارندن طاش چيقارمق خطاسنك آرتق ترك اولونمىنى

حکومتدن رجا ایتیش ایدم . فقط بورجانک جندی بر تاثیر کورولمدی و قیمتمدار کوشک تخریباته برقاج سنه دهها مقاومت ایتدکن صوکر نهایت برکون منهدم اولدی .

ایشته « تاریخ معماری » مجموعه سنده بیان ایدیلن تأسف و تأثرات ، مذکور کوشکک یوسبوتون تخریب ایدیلکن بر دورلو قورتاریله مامش اولسندندر .

مذکور مقلاده ، کوشکی زیارت ایدن آثار عتیقه متخصصلرندن بریسنک ، اثرک محافظه سی ایچون اوزمانک والیسنه مراجعتی اوزرینه « مراق ایتمه ییکیز . تبه نك اوزرینه عجله بر یکینسی یابدیراجقم ! » کبی بر جواب آلدینی وتورکیاده آثار عتیقه نك محافظه سنه مأمور اولانلرک نه کبی حکومت آدملریله ایشی اولدینی تلخیصله بیلدیریلیور و آناتولیده آثار نفیسه معماریه نك ، بر مثلنی دهها میدان کتیرمک قابل اولمیان او امثالسنز اثرلرک صوکر خرابهلرینک ده بربری آرقه سی صره ییقلوب محو اولدینی واکر بوتخریبات برمدت دهها دوام ایدرسه او بویوک اسکی تورک مدینتندن برنشانه قالمیه جنی عینی تأسفه ذکر اولونیور .

فی الحقیقه بوندن تخمیناً یازم عصر اول آثار عتیقه تدقیقاتی ایچون آناتولییه سیاحت ایدن فرانسز عالملرندن « تسکسیه » ، اطرافنده مزین چیمه لری ومضغ قولهلری وظایت اعتنا ایله یاپیلش مدخللری حاوی قونیه قلعه سنک ، اوزمان دهها بک چوق خراب اولماش اقسامنه تصادف ایتشدیر . مومی الیه ، قوله لرک ۱۰۸ عدد اولدیغی وقرقر آدییم مسافه ده بولندیغی وهر قوله نك جبهه سی ۱۰ مترو وکتابه لرنده ۷ - ۸ مترو ارتفاعنده مرمر اوزهرینه محکوک یازیلر موجود اولدیغی حکایه ایدیور . آلمان (مولتکه) دخی ، اثرنده بوقلعه نك خارق العاده لکنندن بحث ایتمکده در شمنی ، بلکه بر آلتنده کی تمللرندن باشقه بر اثری بیله قالمیان اشبو قلعه میلادک ۱۲۲۱ سنه سنده ، سیواس قلعه سیله برابر ؛ سلطان کی قباد اول طرفندن انشا ایتدیریلشدر . قلعه نك ، اک کوچوک تفرعانه قدر صنعت و نقاست محافظه ایدیله رک انشا اولونمش فوق العاده زینتلی بویوک قابولری ایله برجلوی ، قوله وچیمه لری وبونلر اوزرنده قسماً حاک ایتدیریلش و قسماً چینیلرله ایشلنلرک ترتیب اولونمش آیات واحادیث شریفه ، فردوسی نك منتخب شعرلری

موجود بولون بوردی. ايشته قونیه نك اون برنجی عصر میلادیده واصل اولدینی درجه عالیة مدینتک یرنده بوکون ، اوتده بریده قالان بعض آثار معماریه خرابهلرندن باشقه مع التأسف هیچ بر شی یوقدر . او زمانک کسمه طاش ، مرمر ، صیرلی طوغله ، چینی ویالیزلرله ویک بویوک بر صنعت ومهارتله انشا اولونان زنکین و قیمتلی آثار نفیسه سی یرینه بوکون کریچ بنالر قائم اولمشدر . ماضی نك بویوک مدینتی ایله حالک ، اسکیسنی اولسون محافظه ایدمه جک درجه ده کی ابتدائیلکنی مقایسه ایدره ک آغلاماق قابل دکدر . اجداد مزک هر جهتله واصل اولمش اولدقلى او بویوک مدینتدن بوکون هیچ بر اثر قالماق اوزره اولدینتی دوشوته نك او آناردن هر نه موجود قاله بیامش ایسه محافظه سنه چالیشمق وبو خصوصده ایجاب ایدن فداکارلقدن چکینمه مک ، بز تورکله بر وظیفه ملیه در .

علاءالدین تپه سنک قیمت تاریخیه و اهمیت معماریه سی حقه ده کی شومعروضام امید ایدرم که اساسلی بر صورتده تدقیقات وخفريات پایلنجه به قدر مذکور تپه نك بر طاشنه بیله اک سورمه مک شرطیله محافظه به محتاج اولدینتی ایضاحه کفایت ایتشددر . بناء علیه تپه نك اطرافنی یکی یعنی آثار عتیقه طوقو- نولیه رق خارجدن تدارک ایدیله جک طاشدن ویاخود کریچدن بر دیواره محافظه سی لازمدر .

تپه نی بر باغچه حاله افراغ ایتک ویا آفاج دیکمک مسئله سنه کلنجه : بویله بر ساحه تاریخیه نی چیچکلر و آفاجلرله بارق ویا باغچه حاله کتیرمک ، تاریخیه قارشى حرمتسزلیکی اعلان ایتک دیمکدر . سائر مملکتلرده ، مثلاً قاهرده اسکندریه ده ، آتیه وزوماده کی آثار باقیه حال اصلیلریله وچیللاق بر حاله بر اقلیمشلدرد . چونکه او یله آثار ، بالذات قیمتداردر . اونلری چیچکلرله تزین ایتک ، کندی قیمتلرنی تقدیر ایتمه مک دلالت ایدره . اساساً بو کی قیمتدار یرلر بر تنزه محلی دکل ، تاریخ علمنک اک چوق استفاده ایتدیکی بر تتبع یری ، اک فائده لی بر درس خانه در . بناء علیه اسیکی تورك مدینتک

عصر مزه ایریشن صوک نشانه لرندن بری اولان علاءالدین تپه سنک حالیه محافظه سی
وهر دورلو تخریب اتدن قورتاریلسی علمه حرمت اولدینی قسدر تورکلکده
فوق العاده بر خدمتدر .

معمار کمال الدین

قصصی مجار لریمزده

قیصری یه دوغرو..

ایزیمتک مائی کورفزی صوک نظرلرله سوزه رک تره نه آتلا نیجه قلمده بر
مخونیت طاشیوردیم : تورکلکک داها قویو یرینه کیمک سهو نیچی ..
قیصری یه کله سی یه قادار حاصل اولان بوتون تحس و تأثرلرینی برقاچر
چیزکی ایله (یورد) اوقوی ییلرینه تقدیم ایتک ایسته یورم .
احبا ایله وداغلاشدم . ایکی سنه لک عمریمک مائی برمدفی اولان ایزمیه
تکرار تکرار باقدم . تره ن حرکت ایدرک قوشمغه باشلادی .
صبا نیجه ، لفکه ، بیله جک ، بوز هیوک آراسنده صیق صیق کویله ،
کره میتلی و بیاض بادانالی نه ولره تصادف ایدیور ، تماشا یه لایق درین وادیلر ،
عظمتلی طاغیر ، طاشقلر ، قایاقلر کوریوردق . این اوکندن اعتباراً آرتق
اووا باشلامشدی ؛ کویله ده اوقادار صیق ده کیلدی . صوئو غک آتما سی ایسه
بزه یوکسکلره چیقدیغیزی آکلاتیوردی .
اسکی شهرده برقاچ کون قالدیم . بوراسی ده کزدن سکز یوز متره یه یاقین بر
ارتقاعده اولوب مشهور (دوریلله) خرابه سی اوزرینه یایلمش آلتی بیک
خانلی کوزل برشهردر . متعدد قاپلیجه لری ، لوله طاشی معدنی ، تجارتجه اهمیتی ،
که نیش و منبت اوواسی ، اوچ شمعدوفر خطنک برلشدیکی بر نقطه اولق حسیله
منتظم استاسیونی ، جسم ده میرخانه سی دقتی جلب ایدر .